

Hayat Bilgisi 3.Sınıf Kitabında Atatürk “MIŞ” Oldu

Milli Eğitim Bakanlığı “<http://www.eba.gov.tr/ekitap>” adresinde 2017-2018 Ders Yılı kitaplarını görücüye çıkarmaya başladı. Tüm listeye girme olanağım yok. Ana sayfada yer alanlardan 3.sınıf Hayat Bilgisini (üç bölüm halinde veriliyor) indirdim. 3.sınıf 3.kitapta yer alan Atatürk ve İnsan Hakları sayfalarını okurlarımla paylaşmak istiyorum.

Ünite başlığı: **Atatürk ve İnsan Hakları** (s.78)

Sayfa düzeni: Konuşma baloncukları, film kareleri, kareler köşesiz, eskimiş kâğıt üzerine yazı, metin çerçevesi yine köşesiz. Resimde, derste ayakta bir çocuk, akşam izlediği filmde anlatılanları sınıfa MIŞ’lı aktarıyor.

1.karede, baloncukta: “Dün ablamla televizyonda Atatürk’le ilgili bir belgesel izledik.”

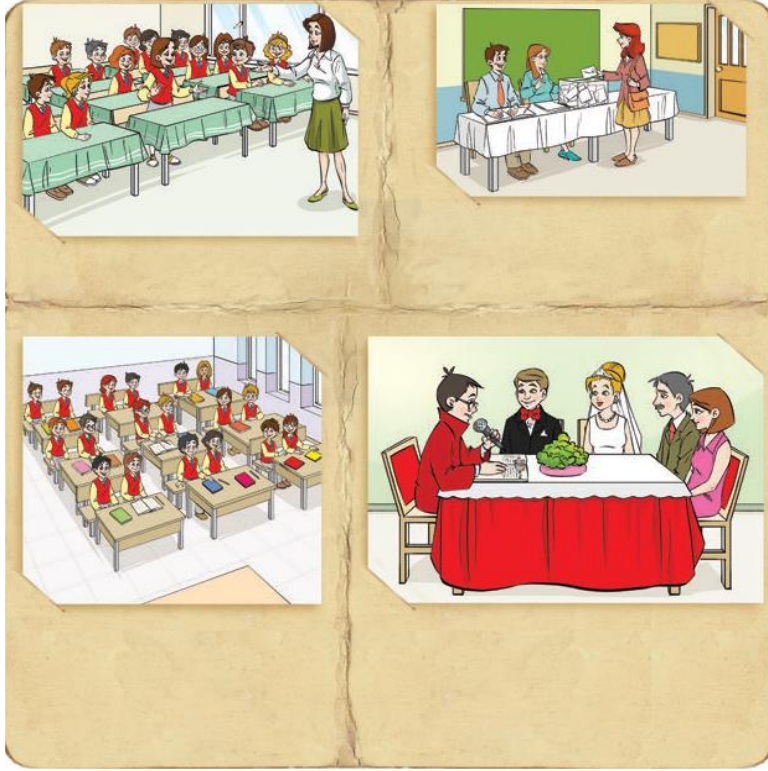
Baloncukla konuşma ders kitabında olmaz; çünkü çocuk yazım kurallarını böyle öğrenemez.

2.karede: Ayaktaki çocuğun anlatımı resmedilmiş. Görsel anlatımda tutarsızlıktır, filmi geri sarmak gibi, çocuk mekan değiştirmeye şaşırır. Ayrıca, üçüncü şahıslarla ders anlatılmaz; akılda kalıcılığı kalkar.

“Atatürk sayesinde kadınlara seçme ve seçilme hakkı **tanınmış.**”

3.karede: “Kız erkek ayrımı yapmaksızın hepimiz eğitim hakkına Atatürk sayesinde **kavuşmuşuz.**”

4.karede: “Kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olması Atatürk önderliğinde kabul edilen Medeni Kanun ile **olmuş.**”



...

Ünite başlığı: **Liderlerin Etkileri** (S.86)

Konuşma baloncuğu ile nine evde masal anlatır gibi anlatıyor; Atatürk masal oldu!..

Böyle ciddi bir konu yerde oturma pozisyonunda işlenilemez; bu durum imaj değerini aşağıya çeker. Burada Atatürk sadece resimden ibaret hale getirilmiştir, önderlik ettiği devrimlerin imajlarıyla desteklemek gerekirdi. Resimdeki mekan bilimsel eğitim ortamı değildir.

Kullanılan görsel, etik olarak da birçok incelikten uzakta ve pasif değersizleştirmeye uğramış haldedir. Örneğin, Atatürk gözlerini çocuğun gözlerinden kaçırmaktadır. Böyle konusu Atatürk'ü yüceltmek olan bir metin için seçilen resimde çocuk Atatürk ile göz göze gelmelidir. Burada tersi bir resim seçilmiştir. Ayrıca, Atatürk'ün posterini ele alınıp aşağıya indirilmez, oturarak tutulmaz. Bu gibi resim seviyesini yere yaklaştırmak saygısızlıktır.

Anımsatayım, bayrak duvardaysa alt ucu yerden bir buçuk metre yükseklikte tutulur. Duvarda Atatürk posterini ise ayakta ona bakarken baş kırkbeş derece yukarı bakacak şekilde olacaktır.

Bu resimde çocuğa görsel yolla eğitimden alması gereken değerler verilmemektedir. Ayrıca, kenarları bulanık resim sınırsızlık verir, akıl dağıtııcıdır.



Metin olarak anlatımda mışlı anlatımın seçilmesi hatadır. Aynen aşağıya alıyorum:

Nine: “Türk ulusu Atatürk’ün önderliğinde bir araya gelmiş ve Kurtuluş Savaşı’nı kazanmıştır. Atatürk yaptığı yeniliklerle de Türk toplumunun yaşantısında köklü değişiklikler yapmıştır.”

Çocuğa yöneltilen düşünme soruları ise oldukça tuzaklı kurgulanmış haldedir:

SORU: “Siz bir lider olsaydınız yaşadığınız toplumda neleri değiştirdiniz?”

Anlatı paragrafında Atatürk’ün liderliğiyle eşleştirilen örnek asla ülkesine önderlik etmek anlamında bir liderlik örneği değildir.

Anlatı: ”Kardeş okula yardım paketi gönderilmesine okul müdürü liderlik yaptı.”

Bu gibi denk olmayan örnekler yanlıştır, seviyeyi aşağıya çeker.

SORU: “Okulunuzda kim ya da kimler liderdir? Bu kişiler lideri oldukları grup ya da toplumu nasıl etkiliyorlar? Tartışınız.”

Bu sorudan beklenen eğitsel kazanım nedir diye sormak gerekir. Bu yaşta çocuklar olumsuz örnekleri önce görürler, oyunbozan, gürültü ederek dersi dağıtan arkadaşlarını örnek verirler. Akran değerlendirmesi testleriyle de çocuklar arkadaşlarının aleyhinde yazılar yazmaya alıştırmaktadır.

Sorunun sonuna “Tartışın” eklemekle, sınıfta lider tartışması başlatır ki, çok sakıncalıdır, teneffüste tartışma devam eder, çatışma yaratır. Ki, istenen de budur, çünkü önceki yıllarda 3.sınıf kitaplarında ayda bir yaptırılan “akran değerlendirmesi” yüzünden sınıfta arkadaşlarıyla kavgalı hale gelmeler yaşanmıştır.

Pedagojik açıdan büyük yanlıştır, çocuklar arasında düşmanlıklar yaratacak şekilde tuzaklı sorudur.

SORU: “Ailenizde hangi durum ya da konularda, kimler liderlik ediyor? Lider olanlar diğer aile üyelerini nasıl etkiliyor? Örneklerle açıklayınız?”

Yanlış üstüne yanlış var bu soruda. Aile içi çatışmaya yol açacak bir sorudur. Çocuklar öfkeleriyle konuşma yaşındadır, ona istediği filmi izletmeyen ağabeyi için “Ağabeyim üzerimde baskı uygulayan bir liderdir” diyebilir.

Çocuklar aile yakınları hakkında kanaat açıklamaya yöneltiyor, bu çok yanlıştır. Benzer sorular aile anketlerinde de çocuğa sorulmaktadır ve o anketler okulun e-okul dosyasında yer almaktadır. Özellikle boşanmış aile çocuklarında karşılaştığımız ebeveynleri arasında yanlı tutumların sınıf ortamına veya e-okul dosyasına girmesi ileride çocuğun aleyhine kullanılmaya açıktır.

E-okul sitelerine erişebilen kötü niyetlilerin buradan malzeme toplayarak özellikle boşanmış aile çocuklarına şantaj yaptığını tanık olduğumuz bir dönemde, derste çocukları aile yakınları aleyhine konuşmaya mecbur etmek kabul edilebilir değildir.

SORU: “Lider olan kişi çevresindekileri nasıl etkiler? Çevrenizden lider örnekleri vererek açıklayınız.”

Henüz 9 yaşındaki çocuktan çevresinde lider örneği istemek hiç doğru değildir. Biat kültürü mü ekiyoruz, çocuğa lider gördüğün kişi varsa onu örnek al mı diyoruz, belli değil. Çocuğa Ulu Önder Atatürk kavramını vereceksen, dersin sonunda getirdik çocuğa “kendi liderini kendin seç, örnek ver” diyoruz. Bu yapılmaz, bu çocuğu eğitmek değildir.

s.73’de, çocuğa önerilen liderlik soruları içerisinde “Yalan söyleme becerisi” diye bir cümle var. Yanlış seçeneğini işaretlemesi isteniyor olsa bile bu cümle kitaba yazılacak cümle değildir.

...

Ünite Başlığı: **Farklılıklarımız Olabilir** (s.56)

Çocuklar sanal çizim biçimindeyken ellerindeki minnacık Atatürk fotoğrafı gerçek!

Farklı stiller birlikte olursa bu birkolajdır, kolaj ile eğitim olmaz. Sanal ile gerçek bir arada olmaz, sanal olan değersizdir, gerçek olanı da değersizleştirir.

Bu kolaj resimde Atatürk’e çok büyük değersizleştirme var. Bu kadar küçülterek ve üstelik sayfanın dibinde... İki kere değersizleştirilmiş haldedir!

Metnin sonuna denk getirilen bu resmin aslında okuma parçasıyla da bir ilgisi yok. Metinde başka bir ülkede çocukların birbiriyle alay ettiği bir okulda komik duruma düşerek karşılıklı gülüşmelerin olduğu bir okul bahçesinde, böyle başlayan bir arkadaşlığın Atatürk’ten öğrendiği insan sevgisiyle olabildiğini anlatıyor. İnanılmaz derecede çarpıtılmış sevgi kavramı! Böyle bir tuhaf metinle minnacık Atatürk resmini bir araya getirerek vermek, çok büyük kurgu ustalığı ister.



Görsel yolla asimetrik psikolojik savaş örneğidir, “Spin camları altında bunalım ve kaos” kuramının mimarı olan bir fizikçi ancak bu görseli hazırlayabilir.

...

Ünite başlığı: **Sorunumu Çözebilirim** (s.61)

”Ailenizde yaşanabilecek bir sorunu belirleyiniz. Aşağıdaki yazma alanlarını bu sorunu dikkate alarak doldurunuz.”

Bu yaşta çocukların en büyük korkusu anne babaların aile içindeki tartışmalarında yaşadıkları korku anne babasının ayrılacağı ve biri tarafından terk edilme korkusudur. Çocuklar sorun değil korku yaşarlar. Bu soruyla yapılan çocukların korkularını kaşımaktır, çocuğa eğitsel bir kazanımı yoktur, zararı vardır.

...

Sadece Atatürk ile ilgili konularda değersizleştirme yapılmıyor, ünite sonu sorularında Türk aile kavramına yönelik bölme, ayrıştırma, güvensizlik gibi parçalama tohumları ekiliyor.

s.65: Aileler arasında ne gibi farklılıklar olabilir? Bu farklılıkların nedenleri neler olabilir?

s.63: Ailenizle veya başkalarıyla kurduğunuz iletişim biçimleri arasındaki farklılıklar nelerdir? Bu farklılıkların nedenini nasıl açıklayabilirsiniz?

s.57: Hoşumuza gitmeyen fiziksel özelliklerimiz bizi mutsuz etmeli mi? Neden?

...

Bu kitaplarla eğitim olmaz. Bunu 2005’den beri basılan tüm kitaplar için söylüyorum. Çocuklarımızın çantasına bu kitapları değil 1970’li yılların ders kitaplarını koyalım ve okula onlarla gönderelim. Milli Eğitimin yeni müfredatına karşı fiilen böyle direnelim.

Bilimdışı olduklarına dair mahkeme kararlarına rağmen aynı müfredatla basmaya devam ediyorlar, biz de dayatmaya direnme hakkımızı kullanalım, aldıkları kararları uygulanamaz hale getirelim.

1970'li yılların İLK-ORTA-LİSE tüm kitapları set halinde bende var, mahiye@gmail.com adresimden isteyene ücretsiz DVD halinde karşı ödemeli kargo ile gönderiyorum.

Not: Geçen yıl dört dava açtığımız 4.sınıf İnsan Hakları kitabı bu sene değiştirildi. Beş yıllık kullanma süresini doldurmadan kaldırılmasını sağladık, bu da başarıdır. Şimdi idare mahkemesinin lehimizde otomatik olarak karar vermesi ve MEB'nı mahkeme masraflarını ödemeye mahkûm etmesi gerekir.

Yeni kitapta ilk gördüğüm pire kadar binlerce insanı resim malzemesi yaparak şekiller çizmiş oldukları. İnsanı o kadar küçük gösteren bir kitap mı İnsan Hakları kitabı olabilir, buna içeriğine bakmadan karar verebilirsiniz.

Mahiye Morgül

14.9.2017